

STANOVISKO K ZAŘAZENÍ KLINICKÉ LOGOPEDIE DO TŘÍSTUPŇOVÉHO MODELU PSYCHOTERAPIE

Ministerstvo zdravotnictví ČR, Odbor zdravotnických povolání (ONP)

Požadavek na zařazení klinického logopeda modelu psychoterapie s autonomním indikačním oprávněním.

Úvod

Klinická logopedie je samostatným diagnosticko-terapeutickým zdravotnickým oborem se specializovanou způsobilostí dle zákona č. 96/2004 Sb. V moderním pojetí zdravotní péče tvoří poradenství a psychoterapeutické konzultace neoddelitelnou součást léčby širokého spektra diagnóz, které jsou v rámci MKN-10 klasifikovány jako duševní poruchy a poruchy chování.

Duševní zdraví a poruchy komunikace existují v symbióze a nelze je oddělit. Jazyk a mezilidská komunikace jsou zásadní pro sociální inkluzi, vytváření vztahů i profesní uplatnění. Onemocnění negativně ovlivňující schopnost komunikace v různých etapách života – ať už získaná (afázie u dospělých) či vrozená (vývojová dysfázie/DLD, koktavost, selektivní mutismus, verbální dyspraxie, PAS aj.) – jsou často provázena frustrací, nízkým sebevědomím, úzkostmi a sociální izolací. Většina těchto stavů je komorbidní s dalšími psychiatrickými diagnózami.

Z těchto důvodů jsou mnozí zástupci oboru klinická logopedie sami vyškolenými psychoterapeuty, psychology, či držiteli titulu Ph.D. v oboru lékařská psychologie a psychopatologie. Považujeme za nezbytné, aby se obory věnující se duševnímu zdraví propojily v celé své šíři a profese klinického logopeda byla uznána jako integrální součást komplexní péče o duševní zdraví.

1. Odborná opora

Stávající specializační vzdělávací program (Věstník MZ 8/2011) i atestační okruhy IPVZ explicitně vyžadují kompetence v:

- **Psychiatrii a klinické psychologii:** (str. 6 SVP): požadované teoretické znalosti ze souvisejících oborů – problematika řečové komunikace, základy diagnostiky a terapie (individuální i rodinné).
- **Terapii psychogenních poruch řeči:** (selektivní mutismus, psychogenní afonie/dysfonie).

- **Práci s emočními a sociálními faktory:** u poruch plynulosti řeči (kockavost, breptavost).

Nový SVP (aktuálně před schválením MZ ČR) tyto kompetence dále rozšiřuje o: **úvod do psychometrie, psychiatrii a klinickou psychologii ve vztahu ke klinické logopedii, teorii neurovývojových poruch a jejich komorbidit, úzkostné poruchy a selektivní mutismus.**

2. Klinická relevance a diagnózy (MKN-10)

Klinický logoped je primárním terapeutem, kde nelze oddělit nápravu komunikace od psychoterapeutického působení, zejména u těchto diagnóz:

- **Získané poruchy jazyka a řeči (R47)**
- **Selektivní mutismus (F94.0)**
- **Kockavost (F98)**
- **Pervazivní vývojové poruchy (F84)**
- **Poruchy vývoje řeči a jazyka (F80) – zejména DLD**
- **Poruchy hlasu, prodloužená mutace (R49)**
- **Dysfagie/ARDIF (F98.2, R13) a neurodegenerativní onemocnění (ALS, PCH, ACH)**

Uvedené diagnózy jsou často spojené s emočně-sociálními a behaviorálními deficity (DLD, CAS, ADHD, VPI atd.), zejména úzkostným prožíváním/poruchami, depresivním prožíváním/poruchami, poruchami chování, traumatickými symptomy, dysregulací systému, sociální fobií, fobií a copingovými strategiemi.

3. Odůvodnění požadavku na 2. stupeň (Psychoterapeutické konzultace)

- **Odborná náročnost:** Výše uvedené diagnózy nelze efektivně léčit bez terapeutického vztahu, což přesahuje rámec psychosociální intervence, edukace či poradenství.
- **Systémová efektivita:** Zajištění dostupnosti péče tam, kde je potřeba odbornější vedení, ale není nezbytně nutná nepřetržitá přítomnost klinického psychologa.
- **Autonomie a role „Gatekeepera“:** Klinický logoped je často prvním kontaktem v systému. Samostatná indikace a komplexní poskytnutí psychoterapeutické a klinicko-logopedické péče urychluje péči a snižuje přetížení klinických psychologů.

- **Diagnostická kompetence:** Klinický logoped s odpovídajícím vzděláním (psychoterapeutický výcvik, Mgr./Ph.D. v psychologii) je oprávněn využívat standardizované nástroje (např. **TSCYC** pro traumata, **RCMAS** pro úzkost) k posouzení stavu a případné indikaci psychoterapie.

4. Návrh systému vykazování a kontroly

- **Vykazování:** Vlastní kód „Psychoterapie v klinické logopedii“ v rámci odbornosti 903.
- **Podmínka:** Atestace v oboru + doložení certifikovaného psychoterapeutického výcviku.
- **Mechanismus kvality:** Autonomní indikace je podmíněna supervizní podporou. Výkon je časově limitován a v daný den by byl možný vykazat samostatně (1x 45') nebo by byl kombinovatelný s výkonem 72213 v klinicko-logopedické péči, čímž by se léčebná terapie v daný den zdvojnásobila na 2x 45', což by přineslo vyšší efektivitu intervence.

5. Závěr

Zařazení klinického logopeda do modelu psychoterapie s právem vlastní indikace narovnává systém podle reálných kompetencí oboru, zvyšuje dostupnost komplexní péče a zajišťuje včasný záchyt pacientů vyžadujících intenzivní péči klinického psychologa/psychoterapeuta nebo psychiatra.

V Praze dne 31.5.2026

Mgr. et Mgr. Barbora Richtrová

Předseda AKL ČR